N°. 95

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 28 NOVEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten November.

De geheele zitting der wetgevende vergadering van Zaturdag werd gewijd aan interpellatien nopens de gevangenissen in welke de staatsgevangenen zich bevinden; de Regering werd deswege door de heeren *Maigne*, *Madier de Montjou* en *de Girardin* aangevallen, terwijl de Minister van Binnenlandsche Zaken de tot het Gouvernement gerigte beschuldigingen op eene voor de meerderheid zoo voldoende wijze beantwoordde, dat met 475 tegen 205 stemmen besloten werd eenvoudig tot de orde van den dag over te gaan. — In de zitting van Vrijdag had de Vergadering voorstellen van geen algemeen belang overwogen.

In de bureaux der vergadering is gisteren de buitenlandsche staatkunde ter spraak gekomen, bij gelegenheid van het onderzoek van het gevraagd crediet voor het onder de wapenen brengen van 40,000 man. Eene aanzienlijke meerderheid heeft zich voor eene volstrekte onzijdigheid verklaard in de kwestie die thans de twee groote duitsche Staten verdeelt; en, naar men wil, zou in het door vele leden geuit gevoelen weinig sympathie voor Pruissen doorstralen. Verscheiden leden hadden vrees voor eene demagogische beweging geuit en bij gevolg het voornemen om de Oostenrijkers in hunne tegenwoordige pogingen niet tegen te gaan. De voor het onderzoek van het crediet benoemde commissie behoort, op een paar uitzonderingen na, geheel tot de Orleanistische of Legitimistische kleur.

— De bladen maken op nieuw gewag van een groot aantal inbeslagnemingen, die in de zuidelijke departementen hebben plaats gehad, ten gevolge der ontdekking van het complot, waarvan reeds sedert eenigen tijd gesproken wordt, doch waaromtrent nog altijd geen naauwkeurige bijzonderheden bekend zijn geworden. De inbeslagnemingen schijnen zich overigens voor het grootste gedeelte tot lieden van de mindere klassen te bepalen.

— De groote legitimistische vereeniging, die in de rue Rivoli vergadert, heeft den 22sten dezer eene bijeenkomst gehouden, ten einde zich te verstaan omtrent de houding, aan te nemen met betrekking tot onderscheiden punten, waarvan de behandeling weldra wordt te gemoet gezien, als de dotatie van den President, de wet betrekkelijk de bevolen oproeping van 40,000 jonge soldaten, het voorstel tot terugroeping der verbannen vorsten. Volgens de berigten hebben de heeren *Berrijer* en *de Falloux* in zeer welsprekende redevoeringen de aanwezigen van de noodzakelijkheid trachten te overtuigen om eene verzoenende houding tegenover het bewind aan te nemen, en zouden zij er in geslaagd zijn om een groot gedeelte hunner politieke vrienden tot hun gevoelen over te halen. Intusschen had de bijeenkomst tot geen resultaat geleid, zijnde ten aanzien van geen der genoemde onderwerpen een bepaald besluit genomen.

— *Lola Montès* is alhier teruggekeerd en heeft gisteren avond hare salons met een luisterrijk concert geopend, waar de eerste kunstenaars van Parijs zich deden hooren. Onder de bezoekers merkte men vele Fransche en vreemde staatslieden, letterkundigen en schilders op.

— De zittingen der Sardinische kamers zijn den 19den dezer gesloten. De zitting voor 1851 zou den 23sten door den Koning met eene aanspraak geopend worden.

De berigten uit Turijn van den 19den spreken het in omloop geweest zijnde gerucht van eene verandering van ministerie, waarbij de heer *d'Azeglio* aftreden en tot gezant te Parijs benoemd worden zou, ten stelligste tegen. De geheele verandering zou zich, volgens dezelve, bepalen tot de aftreding van den minister van finantiën, den heer *Nigra*, die door den graaf *Cavour*, thans minister van koophandel, zou worden vervangen, terwijl de betrekking van dezen opgedragen zou worden aan den onlangs nieuw benoemden minister voor het onderwijs, den heer *Gioja*.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 57; 5 pCt. 92,20; Nap. renten 97,75; Rom. L. 78.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten November.

De Koning van Pruissen heeft den 24sten, voor de eerstemaal na het afleggen van den eed op de Constitutie, de zitting der wetgeving in persoon, in de zoogenaamde Wittezaal van het Koninklijke slot, met eene zoo uitgebreide als belangrijke aanspraak, geopend.

Z. M. heeft daarbij gewezen op de invoering der tot stand gebragte organieke wetten; op de voorbereidende werkzaamheden tot eene gelijkmatige heffing der grondbelasting; op de voortzetting der werkzaamheden aan de ijzerbanen. Met een smartelijk gevoel heeft de Koning gewaagd van den aanslag op zijn' persoon, als een bewijs van de verregaande verwarring der zedelijke begrippen; maar tevens met dankbaarheid voor de hem betoonde zoo algemeene deelneming.

De Koning heeft vervolgens de voordragt aangekondigd van eene wet op de drukpers, ter vervanging van de thans op dat stuk bestaande voorloopige verordeningen; op de betrekking tusschen Kerk en Staat; op het openbaar onderwijs; op het geneeskundig toezigt, en een nieuw Wetboek van Strafregt.

Wat de geldmiddelen betreft, is door Z. M. vermeerdering van inkomsten en vermindering van uitgaven aangekondigd, maar is nog altijd, ten gevolge der verwarringen van 1848, eenige inspanning van het belastingvermogen der ingezetenen verlangd, welke zoo men verneemt, zal bestaan in eene heffing van de inkomsten.

Ten slotte heeft de Koning melding gemaakt van de staatkundige vraagstukken van den dag. Z. M. gaf te kennen, « dat hij vasthoudt, in de hoop op de toekomst, aan de door hem aangewende pogingen, om aan de Duitsche Staten eene aan de behoeften voldoende Constitutie te verschaffen, en het verwezenlijken dezer gedachte geenszins op andere grondslagen zal ondernemen, zoo lang niet ten aanzien van de toekomstige instelling van het Duitsch Verbond beslist zal zijn. »

Eene bepaalde aanwijzing van den stand der onderhandelingen met Oostenrijk wordt in de aanspraak niet gegeven; ook niet ten aanzien der Hessische verwikkelingen, en van de daarin betrokkene regeringen. De algemeene toestand van Keur-Hessen wordt niet te min vrij kennelijk op de volgende wijs aangeduid: « In eenen naburigen Duitschen Staat zijn verwikkelingen van eenen *allertreurigsten aard* ontstaan. Eene *van eene zijde aangewende poging* om zich, daarmede te bemoeijen, bedreigde de *Pruissische regten*, en heeft tot een misverstand geleid, waarin wij dadelijk zijn betrokken geworden. Onze op *aardrijkskundige en militaire* regten gegronde bedenkingen hebben bij den Landheer en zijne Bondgenooten nog geenszins een' betamelijken ingang gevonden. »

« Hierdoor en door het zamentrekken van troepen in, van het oord dezer verwikkelingen verwijderde plaatsen (de Oostenrijksche troepen in Silezië, in Boheme en op de Saksische grenzen) is het in marschvaardigen toestand brengen van het Pruissische leger noodzakelijk geworden, en de Koning wijst met billijken trots en genoegen op den spoed en de geestdrift, waarmede aan dat bevel wordt voldaan, in de hoop, dat dit alleen genoegzaam zal zijn, om het regt van Pruissen te verzekeren, 't welk, zonder iemand te willen dwingen, geene andere inrigting van het gemeenschappelijke vaderland zal aannemen, dan die aan den *tegenwoordigen stand* van Pruissen in Duitschland en in Europa *beantwoordt*, en aan de som der regten, die God in 's Konings hand heeft gelegd. « Wij bezitten (dus vervolgde Z. M.) een goed regt, en dit willen wij verdedigen, en *zoo lang, krachtig toegerust, gewapend blijven, tot dat de handhaving daarvan ons zal zijn verzekerd geworden.* Dat zijn wij aan *Pruissen*, zoowel als aan *Duitschland* verschuldigd. »

Deze zinsneden werden met geestdrift toegejuicht, en met geene mindere ook de betuiging van 's Konings verwachting: « dat de kamers het bewijs zouden leveren, dat de Constitutie, *aan welke hij zich onverzettelijk zou vasthouden*, het krachtdadig optreden van Pruissen geenszins belemmerde, maar integendeel bevorderde. »

« En gelijk (dus luidt de aanspraak ten slotte) in de opgewondenheid van het oogenblik, al de partijen onder het volk zijn verdweenen, en volk zoowel als leger zich met mij eenstemmig gevoelen, zoo zult ook gijlieden, als vertegenwoordigers van dat roemrijke volk, eenstemmig, met mij pal staan in de gevaren van den tegenwoordigen tijd. Welaan dan, ons wachtwoord zij: eendracht in trouw; vertrouwen op God, in éénen geest, in eenen ouden, echt Pruissischen geest. Daarmede heeft God ons dikwerf geholpen en ver gebragt, en zal Hij ons nog verder helpen. Dat is mijn toeverlaat. »

Na het uitspreken dezer redevoering, heeft de Koning de vergaderzaal verlaten, en is Z. M. met ongemeene geestdrift en een driemaal herhaald vreugdegejuich begroet.

De tweede kamer heeft den graaf *von Schwerin*, met eene groote meerderheid, tot haren voorzitter verkozen. — De eerste kamer heeft graaf *Rittberg* als zoodanig benoemd, met eene meerderheid van 45 stemmen, tegen den heer *Camphausen*.

— De geruchten zijn weder eenigzins oorlogzuchtiger. De te Berlijn gekazerneerde garde du corps zou bevel ontvangen hebben zich tot den afmarsch gereed te houden, en de Koning zich in persoon aan het hoofd dier troepen stellen. Pruissens eischen blijven onveranderd dezelfde, en komen op deze twee hoofdpunten neder: afwisseling van het Voorzitterschap in de Bondsvergadering en overdragt van het uitvoerend bewind aan

Oostenrijk en Pruissen. Dat de Pruissische Regering haren bijstand aan de Brunswijksche heeft toegezegd, bijaldien Bondstroepen deze dwingen wilden hen over Brunswijksch grondgebied naar Holstein te doen trekken, schijnt zich te bevestigen.

— Naar men meldt, zijn den 22sten te Berlijn nadere depêches uit Weenen ontvangen. Oostenrijk verklaart daarin op nieuw, dat het met de bezetting van Keur-Hessen geene vijandelijke daad tegen Pruissen bedoelt, en dat het slechts het gezag des Vorsten wil herstellen. Zoodra dit had plaatsgehad, zouden de bondstroepen zich wederom terugtrekken. Pruissens regt, om de heerbanen te dekken, wordt allezins erkend, en derhalve zouden onze troepen die heerbanen bezet houden. De aan Oostenrijk verbondene Staten moeten dit regt evenzeer erkend hebben, en de depêches dienaangaande reeds alhier ontvangen zijn.

— De Pruissische troepen in Kassel hebben den 18den dezer eene vastere stelling ingenomen. Zij zijn voorwaarts getrokken, hebben zich in de rigting van Schlitz, over Eiterfeld naar Vacha uitgestrekt en zijn aldaar bepaald gekampeerd.

— Uit Frankfort wordt van den 23sten dezer gemeld, dat op dien en den vorigen dag zeer sterke afdeelingen der uit Baden terugkeerende Pruissische troepen naar Wetzlar en Coblenz aldaar doorgemarcheerd zijn, en dat deze doortogt van troepen nog verscheiden dagen zoude duren.

— De constitutionele toestand van Wurtemberg is bij voortduring hoogst beklagenswaardig. Na door een *coup d'état* het permanente comité der kamer uiteengejaagd te hebben, heeft de regering dat eener vroegere kamer bijeengeroepen; dit heeft echter geweigerd, aan deze uitnoodiging te voldoen, waardoor de grondwettelijke controle over het beheer van 's lands finantiewezen geheel heeft opgehouden. Om hierin eenigermate te voorzien, wil men op eene niet minder onwettige wijs eene bijzondere commissie van drie leden benoemen, met graaf *von Rechberg* aan het hoofd.

— Van hier wordt gemeld, dat de gezant voor Luxemburg en Limburg bij de Bondsvergadering te Frankfort, teruggeroepen is door de Nederlandsche Regering, met verklaring dat zij vooreerst niet verder aan den Bondsdag zou deelnemen, en wel uithoofde derzelver handelingen het bestaan van de constitutiën der onderscheidene Staten schenen te bedreigen.

Bevestigt zich dit berigt, dan heeft de Bondsvergadering niet meer het aantal leden, vereischt om geldige besluiten te kunnen nemen.

— De Badensche kamer der afgevaardigden heeft besloten, in hare zitting van den 21, openlijk haren dank toe te brengen aan de Pruissen, die het groothertogdom verlaten.

— De Zwitsersche nationale raad heeft zich den 20sten met de behandeling van eene petitie beziggehouden, door 15,000 personen onderteekend, en tegen de bestaande orde in het kanton Freiburg gerigt. Er wordt in het verzoekschrift voornamelijk aangedrongen, dat de Bondsvergadering aan de bevolking van dat kanton terug zal geven de regten, door de Constitutie van 1848 gewaarborgd, en welke, naar de adressanten zeggen, geschonden zijn door de bijzondere constitutie van het kanton. De commissie, uit aanmerking van het belang der zaak en het groot aantal onderteekenaars, heeft geen advys willen geven, alvoren het gevoelen van den Bondsraad te kennen, en heeft dus geconcludeerd, dat de Bondsraad uitgenoodigd zou worden tot het geven van een præadvys, zoodanig, dat de beide raden die zaak ten einde kunnen brengen gedurende de tegenwoordige zitting van den Bondsraad. — Die conclusie is aangenomen.

— Bij besluit van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, van den 11den dezer, zijn alle generaals, staf- en opperofficieren, die zich op dit oogenblik met verlof buiten 's lands bevinden, opgeroepen, zich zoo spoedig mogelijk naar hunne korpsen te begeven, met uitzondering van diegenen, aan welke, wegens den slechten staat hunner gezondheid, een verlof is toegestaan.

— Uit Oderberg wordt den 22sten per telegraaf, berigt, dat dien dag langs den noorder spoorweg de volgende voorwerpen naar Pardubitz zijn vervoerd: 11540 ledige bommen, 1137 60ponds kruidzakken, 1066 brandroeren, 3820 vuurballen en 32 centenaars materialen, tot vulling der holle kogels. Op het Weener station liggen 1200 centenaars buskruid, in 30 wagens gepakt, gereed ter verzending.

— Uit Venetië wordt geschreven, dat in den ochtend van den 15den November, te Maerne, nabij Mestre, een verschrikkelijk voorval heeft plaats gehad. Zekere *Niero* geraakte met zijne ziek liggenden vader in twist en bragt hem twee messteken in den buik toe. De broeder en moeder van den moordenaar wilden de slagen afweren, doch lokten daardoor den aanval op zich-zelven, waarbij de moeder zwaar aan den arm werd gewond. De broeder poogde te vlugten, doch de moordenaar volgde hem, wierp hem neder en bragt hem verscheide doodelijke wonden toe. Hierna keerde *Niero* in de woning terug, wapende zich met een stuk hout en verbrijzelde den vader de hersenpan. De moordenaar heeft zich uit de voeten gemaakt. Voor twee jaren had hij zijnen vader reeds eene wonde toegebragt, doch door voorspraak was hij toen zijne straf ontgaan.

— De Russische regering heeft thans definitief besloten, eene kolossale telegrafen-gemeenschap tot stand te brengen, welke van Petersburg in twee groote armen over Warschouw naar Berlijn en Weenen zal loopen. De voorloopige maatregelen, tot daarstelling dezer communicatie, zijn reeds in werking gekomen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten November.

In de op laatstleden Maandag avond alhier gehouden Vergadering van het Natuurkundig Genootschap werd de spreekbeurt vervuld door den Heer *F. C. Helmeijer*, Paardenarts bij de Koninklijke Militaire Akademie. Hij had tot onderwerp het gehoor en gehoorwerktuig voor de bij den Mensch, ofschoon ook vergelijkenderwijze over dat orgaan bij verschillende diergeslachten werd gesproken. Teekeningen en een aantal door hem zelven vervaardigde praeparaten der gehoorwerktuigen van den Mensch, onderscheidene dieren, vogels enz. helderden de zaak niet weinig op, en gaven in verband met het gesprokene ook aan de niet ontleedkundigen een goed denkbeeld van de inrigting van dit edele zintuig. Met belangstelling werd een en ander vernomen, en was de vergadering als naar gewoonte talrijk bezocht.

In de zitting der Provinciale Staten van ll. Vrijdag was aan de orde het voorstel van de heeren *Bots* en *Pompe* tot het aanleggen van een weg van Helmond naar de Kraaijenhut waartegen de commissie afwijzend had geconcludeerd, waarmede de vergadering na eenige discussie zich heeft vereenigd.

De griffier doet voorlezing van onderscheiden stukken, onder anderen: Van een voorstel van den heer *van Roy*, houdende dat, op gronden de uitbreiding van den landbouw in het algemeen de dreigende behoefte kan te gemoet komen, de heffing in natura der domaniale tienden moest vermeden worden, en het wenschelijk ware dat die tienden op billijke voorwaarden door de eigenaren van tiendbare goederen afgekocht werden, waarom de voorsteller verzocht, den Koning te vragen, den maatstaf en afkoop der tienden te regelen en toe te staan.

De voorzitter ziet hier een buitengewoon en belangrijk ontwerp, den landbouw betreffende, en stelt de verwijzing naar commissie n°. 3 voor.

De heer *de Ram*, ziet geen einde aan de zitting der provinciale staten, wanneer alles zoo moet behandeld worden.

Op deze aanmerking stelt de voorzitter de verwijzing naar gedeputeerde staten voor, die met het departement van financien over dit punt kunnen in correspondentie treden en in de volgende vergadering daarvan verslag doen, hetgeen door de vergadering wordt geadopteerd.

Op het rapport der commissie n°. 1 wordt afwijzend beschikt op het adres der gemeente Berlicum die eene som van de gemeente Heeswijk verlangt voor den aangelegden steenweg in die plaats, als behoorende die zaak bij de regtelijke magt te huis.

De heer *Kerstens* rapporteert namens de commissie over de gevraagde verbetering van het oude Maasje en concludeert tot renvooi naar gedeputeerde staten, ten fine van onderzoek om in de voorjaars-vergadering daarover verslag uit te brengen.

De heer *Gerlach* appuijeert het rapport der afdeeling en verlangt alleen dat het collegie van heemraden over het onderwerpelijke gehoord worden, die wederom de ingelanden kunnen oproepen. Het rapport wordt gearresteerd.

De heer *Pape* doet namens commissie n°. 2, verslag over het adres der stad 's Hertogenbosch, betrekkelijk het verlies van een tolregt bij het begin van den weg van St. Michiels Gestel. Naar het oordeel der afdeeling zegt de rapporteur, heeft de stad het regt om een tol te heffen aan het begin van den weg op St. Michiels-Gestel. De conclusie strekt om de zaak te verwijzen naar het gedeputeerd bestuur ten einde dit eene overeenkomst met de stad treffe voor het verlies van dien tol, en de opbrengst van denzelven tot grondslag daarvoor neme, waarmede de vergadering zich na eene levendige discussie vereenigt.

De heer *Oomen*, namens commissie n°. 2 rapporteert over de voorgestelde herziening der reglementen van Mark en Dintel, de Roozendaalsche en Steenbergsche vliet, en concludeert tot renvooi naar gedeputeerde staten, hetgeen wordt aangenomen.

De heer *van Baer*, namens commissie n°. 3, ziet geene termen om gevolg te geven aan de gevraagde verbetering van den weg van Willemstad naar Zevenbergen. Ter visi aan de orde.

De heer *van Roy* rapporteert namens commissie n°. 4, over het verzochte, om de heidegronden in deze provincie aan te koopen en te ontginnen, waardoor aan veler handen werk zou verschaft worden, en deze dan door verloting onder de ingezetenen te verdeelen. De motieven van het rapport noemen het plan loffelijk, doch tevens onuitvoerbaar, en wel schijnt alles in eens te willen ondernemen, weshalve de commissie concludeert tot renvooi naar gedeputeerde staten, om bij voorkomende gelegenheid daarop te attenderen.

De heer *Gerlach* verzoekt dat de speciale commissie een adres aan Z. M. indiene, om den gevraagden Overlaat aan de lunet van Geertruidenberg op 's rijks kosten aan te leggen.

Hierop stelt de voorzitter aan de orde de behandeling over den weg van Roozendaal op Oud-Gassel en Fijnaart, waarop was geconcludeerd het maken van dien weg aan de gemeente over te laten, en in dat geval subsidie te vragen.

De heer *van Etten*, zegt dat het slechts een afstand van 2 uren is, en vraagt waarom anderen [illegible] geweigerd, daar hij in directe verbinding met Antwerpen en Rotterdam ligt. Spreker verzoekt de zaak aan te houden, wijl de gemeente Gassel niet bij magte is dien weg aan te leggen, en deze toch al *f* 4000 provinciale omslag heeft.

De heer *van der Poes Clement*, ondersteunt den vorigen spreker, en verklaart dat dezen weg dagelijks door koeriers belast met depêches gebruikt wordt, die den afstand tusschen Antwerpen en Rotterdam, in den tijd van 4 uren afleggen.

De heer *H. Sassen* zegt, dat de provincie op deze wijze onder de schulden zal moeten bezwijken, en bestrijdt de vorige sprekers.

De heeren *Mutsaers* en *de Ram*, zijn voor de wijziging van uitstel in het rapport, dat aldus door de vergadering wordt geadopteerd.

— In de zitting van Zaturdag werd door den voorzitter het eerst aan de

orde gesteld de beraadslaging over het voorstel der heeren *van der Poes Clement*, *van de Werken* en *Borret*, betrekkelijk eenen weg van den Moerdijk naar Klundert. De commissie ziet geene reden om aan dit verzoek gevolg te geven, te meer daar het vervoer hier zeer goed te water kan geschieden.

De heer *van de Werken* verzoekt het rapport in dier voege te wijzigen, dat de zaak om haar gewigt tot de eerste vergadering des volgenden jaars zal worden uitgesteld.

De heer *Mutsaers* verklaart dat de commissie hiertegen niets kan hebben, wijl zij zelve geene termen ziet om daar *voor als nog* geen gevolg te geven. Wordt conform besloten.

1°. De griffier geeft voorlezing van een ingekomen adres van gebr. *Spierings*, *Suijs* en *Voets* te 's Hertogenbosch, strekkende om op kosten der provincie eene verbetering in de Wetering, genaamd de Rosmalensche Vliet, waarin zij eigenaren zijn. De voorzitter geeft te kennen dat dit eene zaak van dagelijksch beheer is, en stelt voor de verwijzing naar gedeputeerde staten, hetgeen door den heer *Mutsaers* wordt ondersteund, en door de vergadering gedecreteerd.

2°. Van een voorstel van den heer *van de Werken*, strekkende om den aan te leggen weg van Erp naar Gemert, niet door begrinding maar door bestrating daar te stellen. Op voorstel van den heer *Mutsaers* wordt dit amendement verwezen naar gedeputeerde staten.

1°. In dadelijke afdoening wordt alsnu gebragt het rapport, op de invordering der dijkgelden in het land van Heusden, en ingevolge verslag gearresteerd, de verandering van dat reglement krachtens de wet van October 1842.

2°. Over de al of niet verschuldigdheid der bijdragen tot het fonds van heerlijke regten, dat door de gemeente Boxtel was gevraagd, concludeert de afdeeling dat die bijdragen naar haar oordeel vervallen zijn, en hierover had eene langdurige discussie plaats.

De heer *N. Sassen* zegt, dat de commissie tot het nemen van dit besluit gekomen is, tengevolge van een besluit van 26 Februarij 1850, geinsereerd in het *Bijvoegsel voor het Staatsblad*. Spreker verklaart, deze zaak goed onderzocht te hebben en daarover nog een schriftelijk advies aan den advocaat *Thorbecke* gezonden te hebben, aangaande de heerlijke regten van Middel-Harnas. Hij betoogt dat die regten in elke provincie op eene bijzondere schaal gesteld zijn, b. v. in Zuid-Holland moeten de titularissen bij notariële acte het quotum hunner bijdragen aannemen te betalen, hetgeen hier niet het geval is.

De heer *Verheyen* bestrijdt dit gevoelen, merkt aan dat het hier geldt verkregene regten, in 1814 hersteld, en art. 4 der additionele artikelen van de grondwet hier niet te pas kan komen, wijl het reglement voor het bestuur ten platten lande nog niet in werking is; spreker bevat niet, hoe de provinciale staten kunnen geroepen zijn om den minister te dienen voor berigt of advies.

De heer *van Stekelenborg* wil het rapport eenigzins gewijzigd hebben, omdat Boxtel alleen gevraagd heeft of de heerlijke regten zijn afgeschaft.

De heer *N. Sassen* moet terugkomen op de bedenkingen van Mr. *Verheyen*. Hij zegt, dat het besproken advies van gedeputeerde staten is, die echter dit, om meer den algemeenen geest van het gewest te kennen, hier ter tafel gebragt hebben.

De heer *Verheyen* repliceert en haalt voor zijne argumenten een vonnis aan der arrondissements-regtbank te 's Hage, nog onlangs gewezen en betrekking hebbende op de benoemingen van heerlijkheden die in Zuid-Holland nog plaats grepen. Hij vindt het zeer onraadzaam wanneer de vergadering hierin beslist.

De heer *Pape* verklaart dat de vergadering hier niet beslist. Spreker koestert de overtuiging dat wanneer de heeren der heerlijkheden hunne recognitie-penningen ontleenen uit de wet, deze dan zijn afgeschaft, ontleenen zij die uit een contract, dan moet dat contract evenveel kracht bezitten als het eigendomsregt van elken burger van den staat.

De heer *van Baer* ziet dat de commissie een zuiver regtskundig advies geeft. Hij zet de *causa contratrendi* en de *causa obligandi* uiteen, waarnaar hij beweert dat de heerlijke regten door de grondwet zijn afgeschaft maar niet de erf-secretariën.

De heer *N. Sassen* voert wederom het woord, omdat de vorige spreker de commissie heeft aangevoerd. Hij hecht weinig aan de door denzelven uiteengevouwde redenen der oorzaak waarom men eene verbindtenis aangaat en der oorzaak waarom men betaalt. Spreker maakt een degelijk onderscheid tusschen heerlijke regten en erf-secretariën. Heerlijke regten zijn trouwens regten om voordragten of benoemingen te doen, chijnsen te ontvangen, etc., terwijl daarentegen erf-secretariën zijn ambtsbetrekkingen die men van de heeren gekocht heeft, en bij overlijden der dignitarissen op de erfgenamen overgaan.

Het rapport der commissie n°. 2, houdende dat er geen termen zijn om maatregelen te beramen, ten einde de longziekte te weren, en eene poging te doen om eene commissie voor den landbouw in deze provincie op te rigten. Wordt verzonden naar gedeputeerde staten om na onderzoek in de volgende vergadering te behandelen.

Het rapport over de voldoening der kosten voor keuring van springhengsten en dek-merriën, komt thans ter sprake, dat wordt aangehouden.

Daar het reglement voor gedeputeerde staten nog niet in gereedheid is en de voorzitter zwarigheid maakt, de vergadering te sluiten tot dat dit reglement is vastgesteld, wordt er besloten, de vergadering te verdagen tot Woensdag over acht dagen, den 4 December aanstaande.

NB. *In ons nommer van Zondag den 24sten November is* (uit het *Bosch Provinciaal Dagblad* overgenomen) *eene feil ingeslopen. In de helft der eerste kolom 2de bladzijde staat: De heer Gulje, zegt, dat mevrouw van der Borch wel is waar de aanzienlijke bijdrage enz.*, lees: De heer *Oomen* zegt, dat mevrouw *van der Borch* wel is waar de aanzienlijke bijdrage enz.

— In de vorige week hebben de provinciale staten van dit gewest een prachtig diner aan hunnen voorzitter gegeven, terwijl de harmonie *St. Cecilia*, gedurende den maaltijd muzijkstukken uitvoerde.

— Vrijdag morgen is te 's Bosch in het openbaar aanbesteed, het gereedmaken en daarna gedeeltelijk bestraten van den bestaanden weg van Klundert over het gehucht den Ouden molen tot aan den straatweg naar Willemstad, ter gezamenlijke lengte van 9,624 ellen, aan den heer *A. A. Korteweg* te Klundert, voor de som van *f* 34,900.

— Bij besluit van den 21sten dezer, n°. 74 heeft Zijne Majesteit benoemd: in deze Provincie: tot eersten gezworen van den Zuidpolder van Ossendrecht, *M. Melsen*, ten gevolge van aftreding; tot dijkgraaf van den polder het Oude land van Altena, *H. E. Verschoor*, ten gevolge van aftreding; tot hoogdijkheemraad van den polder het Oude land van Altena, Mr. *A. Dermoeijen Leemans*, ten gevolge van aftreeding; tot heemraad van den polder van Dieden, *M. Oomen*, ten gevolge van aftreding; tot heemraden van den polder het Nieuw land van Altena, *W. Donker*, *A. Middelkoop* en *H. van der Colff;* allen ten gevolge van aftreding; tot leden in het collegie van den polder het Hooghemaal, *V. Reijs* en *G. Meijers*, beiden ten gevolge van aftreding; in het bestuur van den Eethensche en Meeuwenschen zeedijk, tot dijkgraaf, tevens lid, *T. J. van Buuren*, tot leden: *M. van Herwijnen*, *A. van Turnhout*, *D. Branderhorst* Bz., *P. Uijthoven*, *I. van der Beek;* tot secretaris penningmeester *A. C. Boll*.

— Zaturdag en Zondag zijn er vergaderingen van den ministerraad gehouden, waarschijnlijk om te raadplegen over de beantwoording der bedenkingen in de Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gemaakt, ten opzigte van de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor 1851.

In de laatste dagen heeft men bij het Ministerie van Oorlog eene meer dan gewone werkzaamheid opgemerkt. Men schrijft dit toe aan de nieuwe organisatie van het leger die op handen is. Het ontwerp der organisatie der infanterie is van Z. K. H. prins *Frederik* bij het Ministerie terug ontvangen; naar men verzekert, wordt daarbij voorgesteld, dat elk bataillon eene kompagnie meer zal hebben; dat een instructie-bataillon tot opleiding voor het kader der onder-officieren en korporaals en een depôt van krijgstucht gevormd zal worden, en dat een inspecteur-generaal van het wapen zal worden benoemd.

— De *Amsterdamsche Courant* zegt dat het plan van organisatie der infanterie door Z. M. den Koning op het Loo geteekend en toen naar de residentie teruggezonden is. Onmiddellijk daarna was aan Z. M. de voordragt aangeboden tot de vele benoemingen en bevorderingen, die het gevolg der organisatie zijn en ook deze zijn, naar men verneemt, door Z. M. geteekend.

— Te 's Hage waren eergisteren en gisteren geruchten in omloop nopens de aftreding van sommige ministers; bepaaldelijk werd gezegd dat de minister van marine, de vice-admiraal *Lucas*, zijne demissie had gevraagd; ook werd zulks van den minister van oorlog, den heer *Spengler*, gezegd.

— Met leedwezen verneemt men, dat de heer *F. van der Oudermeulen* zijn ontslag heeft verzocht als president van het algemeen bestuur der Nederlandsche Handel-Maatschappij.

— H. M. de Koningin zal zich Donderdag naar het Loo begeven, om aldaar eenigen tijd te verblijven.

— Men verneemt, dat de commissie van toezigt over de executie en plaatsing van het standbeeld van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, binnen 's Gravenhage, zich naar Utrecht heeft begeven om het model van het Koningsbeeld, dat op de helft der bepaalde grootte is vervaardigd, te gaan zien, en alle reden heeft gevonden, over dit kunstgewrocht hare tevredenheid aan den dag te leggen.

— Volgens de *Gorinchemsche Courant* zal de heerlijkheid Oosterwijk, bij Leerdam, met al hare regten, tienden, vrije jagt, gebouwen en landerijen, binnen kort publiek geveild worden.

— Dezer dagen had in het dorp Schalkwijk eene huwelijkspartij plaats, waarbij des avonds met geweren geschoten werd. Een jongeling van 17 jaren had daarbij de onvoorzigtigheid, een geweer op een zijner makkers af te schieten, hetwelk met eenen natten prop schijnt geladen geweest te zijn. Ten gevolge der daardoor bekomene wonde, is de ongelukkig gekwetste den volgenden morgen reeds overleden.

— De Raad der Nederl. Handelmaatschappij heeft besloten tot de uitkeering van een dividend over het boekjaar 1849 ten bedrage van *f* 45.21 over elk aandeel in de oude Vennootschap, groot *f* 1000, staande op naam.

Verder maakt de Directie der Handelmaatschappij bekend dat tengevolge der goedkeuring van de balans over 1849 en der rekening van het reservefonds over het eerste tijdperk der Maatschappij, het aandeel in genoemd reservefonds bedraagt *f* 539.04 voor elk aandeel in de oude vennootschap groot *f* 1000, en dat naar aanleiding hiervan de bij de aflossing der *ongestempelde* aandeelen afgegeven bewijzen van aandeel in het reservefonds met gemeld bedrag bij de Nederlandsche Bank zullen betaalbaar zijn van 2 Dec. e. k. af; terwijl aan de houders van *gestempelde* aandeelen voor elk aandeel anderhalf nieuw aandeel zal worden afgegeven, met uitkeering in geld van het saldo van *f* 39.04 voor elk aandeel.

— De Minister van Finantiën heeft het niet ondienstig geacht, met herinnering aan zijn berigt van den 12 Februarij 1849, de daarbij belanghebbenden opmerkzaam te maken, dat het voor de spoedige overkomst der brieven, van hier met den overlandpost verzonden wordende, en bestemd naar Riouw, Banka en Palembang, wenschelijk is, dat zij niet in de brievenmaal voor Batavia gesloten worden, zoo als bij eene verzending met den overlandpost op de gewone wijs plaats vinden moet. Om dit voor te komen, en de hier bedoelde brieven met den meesten spoed de plaats hunner bestemming te doen bereiken, is het, ten minste vooralsnog, en in afwachting van nader te nemen maatregelen, noodig, dat op die brieven, in overeenstemming met het zoo even vermelde berigt van den 12 Februarij 1849, behalve de aanduiding van den weg over Marseille of over Southampton, worde gesteld het opschrift: *te verzenden regtstreeks van Singapore;* en dat voorts bij de afzending worde betaald het gedeeltelijke frankeergeld tot Alexandrië, hetwelk bij deze wijs van expeditie in ieder geval verschuldigd is.

— Uit Luxemburg wordt thans medegedeeld de volgende proclamatie, door Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, den 6den aldaar uitgevaardigd:

« Luxemburgers!

« Bij Hoogdeszelfs open brief van 5 Februarij ll., heeft Z. M. de Koning-Groothertog, Onze Doorluchtige Broeder, Ons wel, overeenkomstig art. 42

der Constitutie, tot Zijn' Stedehouder in het Groothertogdom Luxemburg willen benoemen.

«In die hoedanigheid hebben Wij, den 24sten October ll., volgens het uittreksel van het proces-verbaal bij deze gevoegd, den eed in den boezem van de Kamer der Afgevaardigden afgelegd, en van toen af zijn Wij begonnen, het Ons daarbij opgedragen gezag uit te oefenen.

«Vereerd met het vertrouwen van den Souverein, welken Wij bij U vertegenwoordigen, hebben Wij, om Onze hooge zending te vervullen, evenzeer het uwe noodig.

«Het is Ons aangenaam, te gelooven, dat Wij tot waarborg daarvoor hebben de getuigenissen van hartelijke genegenheid, waarmede Wij steeds in het geheele land ontvangen worden; Ons levendigst verlangen, om tot uw welzijn bij te dragen, en de hoop, dat onze vereende pogingen en onze gemeenschappelijke gehechtheid aan den Vorst en aan uwe instellingen, het geluk des lands zullen kunnen verzekeren.

«Ons in uw midden zendende, heeft Z. M. slechts den afstand, waardoor Hij van Luxemburg verwijderd is, willen wegnemen; Hij heeft altijd door een ander Ik in uw midden willen zijn. Van Zijne voortdurende zorg doordrongen, oefenen Wij Zijn Souverein gezag bij u uit.

«De wetten, reglementen en besluiten, tot hunne uitvoering noodzakelijk, en de arresten, vonnissen en regterlijke bevelschriften zullen dien ten gevolge geteekend en, voor zoo veel noodig, uitgevoerd worden in Zijnen naam.

«Door de wetten, reglementen en besluiten, tot hunne uitvoering noodzakelijk, en alle andere Koninklijk-Groothertogelijke besluiten aldus te teekenen: *Voor den Koning-Groothertog, Zijn Stedehouder in het Groothertogdom*, zullen Wij de tolk en het orgaan der verlangens van Z. M. zijn, gelukkig, door een Doorluchtig vertrouwen tot hunne vervulling geroepen te zijn in een land, dat gewoon is de weldaden van zijn' Souverein met zijne liefde te betalen.»

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 25 November.

TARWE bij gerijven als voren verkocht: 131 ℔ bonte Poolsche *f* 298; 129 ℔ Rijn *f* 247; 130 ℔ Cubanca *f* 259.

ROGGE in één doen: 123 ℔ Pruissische *f* 176; 116, 118 ℔ Gedroogde *f* 152, 156.

GERST prijshoudend: 117 ℔ Jar. Deens. *f* 150; 112 ℔ Rostocker *f* 145.

HAVER *f* 3 hooger: 80, 82, 85 ℔ Fijne *f* 105, 110, 115; 72, 75 ℔ Voeder *f* 95, 98; 74 ℔ Zwarte dito *f* 87.

BOEKWEIT onveranderd: 120 ℔ Grootbrab. *f* 190.

KOOLZAAD: Zeeuwsch $53^1/_2$ P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Nov. eerstk. 58 P. vl.

LIJNZAAD één doen: 112, 113 ℔ Memel *f* 290; 106, 109, 110 ℔ Arch. *f* 280, 285.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $35^3/_4$; Vlieg. *f* $34^3/_4$; 1 Dec. eerstk. *f* $34^1/_4$; 1 Mei eerstk. *f* $35^1/_4$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $34^3/_4$; Vlieg. *f* $33^3/_4$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 37.

RAAPKOEKEN: per 1040 st., *f* 60 à 65. — LIJNKOEKEN: per 104 st., *f* $7^1/_2$ à $11^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 26. NOVEMBER 1850.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Oude)	van *f* 7,10	tot *f* 7,75.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 0,00	» » 0.00.
Het dito dito Rogge	» » 5,60	» » 5,90.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 5,70.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 5,40.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,15.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,15.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,23^1/_2$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,27.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,15.
Een dito pond Boter		» 0,64.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 2,30.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80
De 100 Mutsaard		» 3,50

TWEE HONDERD TWAALFDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

9e Trekking. Geene.

10e —— N°. 12529, een prijs van *f* 25,000; N°. 4673, *f* 10,000; N°. 14868, *f* 2500; N°. 13943, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *November*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $53^7/_{16}$, $^3/_4$, $^7/_{16}$; 3 pCt. $63^3/_8$, $^1/_2$, $^3/_8$; 4 pCt. 83, $^1/_2$, 83; O. Ind. Leening 4 pCt. 82; Handelm.-n.-st. 106, $^1/_2$, 106; Belgie $2^1/_2$ pCt. $44^3/_4$, $45^5/_{16}$, $44^3/_4$; Spanje Ardoins 12, $^1/_8$; dito van 510 p. st. $12^1/_{16}$, $^3/_{16}$, $^1/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 32, $^1/_8$, 32; Coupons Ardoins $7^{13}/_{16}$, $^7/_8$; Portugezen te Londen 3 pCt. $32^3/_4$, 4 pCt. $32^1/_4$; Rusland 5 pCt. $103^5/_8$, $^3/_4$; dito 1828—29 $101^3/_4$; Certif. 1831—33 92; Id. $4^1/_2$ pCt. $91^1/_8$, $^1/_2$; Oostenr. Metal. $65^3/_4$, $66^1/_4$, $65^3/_4$; Nieuwe 5 pCt. $70^3/_4$, $71^1/_4$, $70^3/_4$; Nieuwe $2^1/_2$ pCt. 35, $^1/_8$, 35; Fr. Oblig. 3 pCt. $51^1/_2$, 52, $51^1/_2$; Brazilianen $87^1/_2$; Nieuwe Mexiko $28^3/_4$; Venezuela $30^1/_4$.

Advertentiën.

*** Heden overleed alhier, tot innige droefheid van Echtgenoote en éénigen Zoon, de Weledelgeboren Heer LEONARD JOSEPH CHAUVIN, in den ouderdom van circa $90^1/_2$ jaar.

BREDA, den 24 November 1850.

VERKOOP OP GEREGTELIJK GEZAG.

Op *Dingsdag den een en dertigsten December* 1800 *vijftig*, des voormiddags *tien uren*, zal, ter Teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank zitting houdende te *Breda*, in het Paleis van Justitie aldaar, in de Katerstraat, Wijk D, N°. 74, aan den hoogstbiedende of hoogstmijnende, Geregtelijk in één Koop, worden Verkocht, de navolgende Onroerende Goederen; als:

Een Huis, Schuur en Erf, Tuin- Bouw- Wei- en Hooiland,

staande en gelegen te *Zundert*, in het geheel groot twee Bunders, zeven en dertig Roeden, zestig Ellen, Kadastraal ingedeeld Sectie K, N°. 1309, Huis, Schuur en Erf, groot 5 Roeden, 80 Ellen; N°. 1308, Tuin, groot 4 Roeden, 20 Ellen; N°. 1307, Bouwland, groot 1 Bunder, 61 Roeden, 70 Ellen; N°. 1310, Weiland, groot 12 Roeden, 50 Ellen; en N°. 297, Hooiland, groot 53 Roeden, 40 Ellen.

Deze goederen zijn in arrest en beslag genomen, om, ten dage en plaatse voorschreven, bij geregtelijke uitwinning te worden Verkocht, ter instantie van HELENA PINXTEREN, Mutsenwaschster; CORNELIS PINXTEREN, Bouwman, beiden wonende te *Zundert*; ANNA PINXTEREN, Echtgenoote van, bijgestaan en gemagtigd door JOSEPHUS HOOGAARTS, Smid, thans woonachtig te *Wijneghom*; PETRUS PINXTEREN, Molenaarsknecht, wonende te *Kessel*; ANTOINETTA GOMMERS, eerst Weduwe van wijlen CORNELIS PINXTEREN, later van PETRUS JANSSEN, en thans Echtgenoote van JACOBUS VERSCHUUREN, Bouwman, wonende te *Zundert*, uit eigen hoofde en in hoedanigheid van Moeder en gecontinueerde Voogdesse, zoo over hare nog minderjarige Kinderen, ANNA THERESIA PINXTEREN, in eerste huwelijk verwekt, als over ANNA ELISABETH en JOHANNA JANSSEN, in tweede huwelijk verwekt, en denzelven JACOBUS VERSCHUUREN, zoo om zijne Echtgenoote bij te staan en te magtigen, als ook die haar mede toegevoegden Voogd over de voorschrevene minderjarige Kinderen; en nog voor zoo veel noodig, ter instantie van CHRISTIAAN ARNOUTS, Bouwman, wonende te *Zundert*, in hoedanigheid van toeziende Voogd over de twee minderjarige en ANNA, ELISABETH en JOHANNA JANSSEN; te zamen, als de eerstgemelden, buiten de minderjarige Kinderen JANSSEN, uit eigen hoofde, en nog dezelven met genoemde minderjarige Kinderen JANSSEN, als representerende nu wijlen MARIA PINXTEREN; allen welke domicilium gekozen hebben, ten woonhuize van hunnen Procureur CASPARUS BEKKERS, wonende te *Breda*, Wijk B, N°. 86, en ten laste van ADRIAAN BERNAARS, Bouwman, wonende te *Zundert*.

De Procureur van de Executanten,

BEKKERS.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende GEÏLLUSTREERDE WERKEN, St. NICOLAAS- en NIEUWJAARSGESCHENKEN verkrijbaar:

Le Diadème, album des salons, toile, d. s. tr.	*f*	19,20.
Les Sensitives, soie, d. s. tr.	»	21,60.
Portefeuille de Forbin	»	6,00.
La pervenche, toile, d. s. tr	»	12,00.
La gerbe d'or, toile, d. s. tr	»	7,80.
——— soie, d. s. tr	»	8,40.
Les fleurs parlantes, toile, d. s. tr.	»	3,00.
Saint-Surin, le miroir des salons, broché	»	5,00.
Le livre de famille	»	3,00.
Audouit, l'herbier des Demoiselles, toile, d. s. tr.	»	3,00.
Le Walter Scott des enfants, broché	»	3,00.
Le génie des enfants, cart. en or	»	4,20.
La femme, broché	»	1,50.
Les beautés de l'ame, toile, d. s. tr	»	6,60.
Des Essarts, vertu et travail, toile, d. s. tr.	»	5,40.
Berton, les frères de lait	»	1,00.
Wetzell, Don Quichotte en estampes	»	1,20.
Richomme, grain de sable	»	1,10.
Panorama des enfants, toile, d. s. tr	»	3,60.
Mrs. *Blair*, the child's best lesson book, toile, d. s. tr.	»	1,50.
Wetzell, les matinées de la poupée	»	1,20.
L'Abeille, soie, d. s. tr.	»	3,60.
Delattre, les chefs-d'oeuvre de Dieu	»	2,40.
——— les chefs-d'oeuvre de l'homme	»	2,40.
Jouhanneaud, voyage abrégé du jeune Anacharsis	»	2,40.
Les petits marchands Napolitains	»	0,25.
M. Burat de Gurgy, le diable boiteux des enfants	»	1,50.
La poupée bien élevée suivie de la lanterne magique	»	1,50.
Aventures d'un poupée de Nurenburg	»	1,20.
Le livre de ma fille, toile d. s. tr	»	3,60.
Mme. *Richomme*, Julien, roman du jeune age	»	2,00.
M. L. de Tourreil, panorama des enfants	»	2,00.
L. Leneveux, les animaux parlants, toile d. s. tr.	»	3,00.
Le général Tom Pouce et les nains célèbres [illegible]	»	[illegible]
E. Alléon, les animaux [illegible]	»	[illegible]
H. Lesguillon, les sept vertus	»	1,00.
Album du jeune voyageur	»	1,75.
The easter gift, a religious offering, soie, d. s. tr.	»	3,60.
Blanchard, le trésor des enfants	»	1,25.
A parental present of pretty stories, toile d. s. tr.	»	2,50.
A. Dumas, histoire d'un casse-noisette, 2 vol.	»	2,50.
O. Feuillet, Polichinelle, sa vie et ses nombreuses aventures	»	1,25.
E. de la Bédollière, histoire de la mère Michel et de son chat.	»	1,25.
L. Gozlan, aventures merveilleuses et touchantes du prince Chènevis	»	1,25.
P. de Musset, Mr. le vent et Mme la pluie	»	1,25.
E. Ourliac, le prince Coqueluche	»	1,25.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.